

у визначенні ресурсів, якими володіє підприємство, та їх ефективному використанні для досягнення більш високих результатів.

Основою ресурсного підходу є те, що ресурси підприємства є його основним потенціалом, який може бути використаний для забезпечення стійкого розвитку і конкурентоспроможності. Ресурси підприємства можуть бути матеріальними (обладнання, майно, технології), фінансовими (капітал, позики, кошти), людськими (компетентність, навички, знання) та організаційними (структура, системи, процеси).

Ресурсний підхід передбачає використання цих ресурсів для досягнення конкретних бізнес-цілей. Для цього необхідно розробити стратегію використання ресурсів, яка має бути націлена на досягнення більш високих показників ефективності та прибутковості.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О.В., Титикало В. С. Моніторинг в системі просторово-процесного управління економічним потенціалом підприємства. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. № 2. С. 69–77.

2. Ареф'єва О. В., Ареф'єв С. О., Зиз Д.О. Адаптивне управління капіталізацією інтелектуального потенціалу підприємства. *Інфраструктура ринку 2021*. 61. С. 58-65.

Перерва П.Г., д.е.н, професор
Національний технічний університет “ХПІ”

ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ ПАТЕНТІВ МЕТОДОМ АЗС

Реальність сьогодення така, що ми з впевненістю зможемо стверджувати, традиційна економіка сильно застаріла і їй на заміну повинна прийти нова, більш сучасна, креативна економіка. І чим швидше ці процеси будуть здійснені, тим безпечніше наша країна вийде з тієї економічної кризи, в якій і вся країна і переважна більшість її громадян сьогодні знаходяться. І в цьому плані слід звернути особливу увагу, на те, що креативність тісно пов'язана з інтелектуальністю, з результатами творчої праці, які нагально потребують свого впровадження, своєї комерціалізації. Визначення комерційної вартості патентів, як і інших інтелектуальних продуктів, завжди зводилося до їх оцінювання з використанням фінансових та/або ринкових індикаторів, які, в свою чергу, також залежать від тих же самих показників інтелектуальних продуктів, тобто позбутися

від мультиколеніарності індикаторів розрахунку в даному випадку практично неможливо. Мова йде лише про максимальне зменшення цієї залежності з використання нефінансових індикаторів. Проведені нами дослідження свідчать про те, що вільним від цього важливого недоліку є метод вартісної оцінки інтелектуальних продуктів (наприклад, патентів) зважених з урахуванням цитування (citation-weighted patents).

Слід відмітити, що сама ідея оцінювання вартості патентів з використанням індексу їх цитування належить була поставлена ще на початку нинішнього століття Hall і Jaffe [1] і розвинена в наукових працях Платонова В.В., Рогової Е.М. та Косенко О.П. [2, 3].

На наш погляд, аналізуючи переваги використання індексів цитування патентів в наукових дослідженнях, найбільш важливим в контексті нашого дослідження є вплив цитування патентів на їх вартість. Використання цитат в журналах, патентах і інших джерелах допомагає визначити, досяг науковий продукт для кінцевого споживача, є організація високопродуктивної в «своїй» галузі. Індикатор «аналіз патентних цитат» дозволяє досліджувати вплив науки на технології, дозволяє визначити значимість і ефективність результатів творчої праці підприємств, організацій та установ. Принципова новизна і перевага цього підходу пояснюється двома факторами. Перший з них - це те, що даний підхід виділяє ключовий інтегральний показник, з яким можна зіставити вартість патенту. При цьому, інші методичні підходи використовують безліч нефінансових показників, які не перебувають в суворій функціональній або навіть в статистично доведеному взаємозв'язку. Другий фактор переваг методу - це наявність з необхідної кількісної бази даних для розрахунку інтегрального показника у вигляді електронної бази даних патентної інформації.

Виходячи з проведеного нами аналізу підходів до цитування патентів його використання як фактора комерційної цінності результатів творчої діяльності, на наш погляд, надзвичайно важливим є визначення вартісної оцінки патенту, прогнозування його комерційного потенціалу. Традиційні підходи до визначення вартісної оцінки об'єктів інтелектуальної власності загальновідомі, але вони не враховують, на наш погляд, надзвичайно важливою складовою, яка пов'язана з індексом цитування патенту. Його врахування при економічній оцінці патенту може зводитися до наступного. На наш погляд, фактична вартість патенту знаходиться у функціональній залежності від вартості патенту, визначеної традиційним методом (витратним, дохідним, порівняльним або їх комбінаціями), а також від коефіцієнта цитування даного патенту в науково-технічній літературі. Як впливає з результатів проведених нами досліджень, визначення коефіцієнта цитування є досить складним завданням і вимагає збору, дослідження та обробки значних масивів патентної інформації за досить тривалий період часу. Наші

пропозиції з цього приводу пов'язані з декількома напрямками. Їх використання в кожному конкретному випадку буде залежати від поставлених завдань: область дослідження (сфера дії патенту); необхідної точності розрахунків; наявність і доступність масивів інформації і т.п. Встановити прямий зв'язок коефіцієнта цитування з вартістю патенту, на наш погляд, є недоречним, оскільки сила впливу на кінцеве значення буде надмірним і придбання патенту за такою ціною може звести комерційні перспективи використання патенту у ліцензіата в зону збитків. Наші пропозиції з цього приводу пов'язані не з загальною ціною (вартістю) патенту, а тільки з тією частиною вартості, яка знаходиться між мінімальною та максимальною ціною патенту.

Список використаних джерел:

1. Hall, B. Market value and Patent Citations: A First Look / B.Hall, A.Jaffe // Working papers of Brookings Institute, Washington D.C., 1998.- 122p.
2. Платонов В.В. Интеллектуальные активы и инновации / В.В.Платонов, Е.М.Рогова, Н.Н.Тихомиров. СПб.: Издательство СПбГУЭФ, 2008.-278с.
3. Косенко О. П. Комерціалізація інтелектуально-інноваційних технологій / О.П.Косенко. - Х.: «Смугаста типографія», 2015.- 517 с.
4. Кобелева Т.О. Розробка рекомендацій по формуванню інтегрального показника комплаєнс-безпеки промислового підприємства / Т.О.Кобелева // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки): зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 46-52.
5. Pererva, P.G. Technology transfer / P. G. Pererva, György Kocziszky, D.Szakaly, M.Somosi Veres - Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.
6. Розвиток організаційно-економічного механізму управління розвитком індустрії туризму та гостинності / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 121-127.
7. Кобелева Т.О. Організаційна структура комплаєнс на промисловому підприємстві / Т.О.Кобелева // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 121-127.
8. Nagy, Szabolcs Monitoring of innovation and investment potential of industrial enterprises / S. Nagy, P. Pererva // Сучасні тенденції розвитку світової економіки : зб. матер. 10-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 18 травня 2018 р. – Харків : ХНАДУ, 2018. – С. 88-89.
9. Перерва П.Г. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія / П.Г.Перерва, Л.С.Марчук // Вісник Національного технічного університету

"Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 53-63.

10. Перерва П.Г. Інформаційна діяльність підприємства: управлінська, цінова та маркетингова складові / П.Г.Перерва // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки). – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2018. - № 37(1313).- С. 27-32.

11. Формування конкурентного, інтелектуального і маркетингового потенціалу інноваційного підприємництва / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 36-40.

12. Формування управлінської, маркетингової та інноваційної політика на підприємствах туристичної індустрії / П.Г.Перерва [та ін.] // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 114-120.

13. Перерва П. Г. Ефективність як економічна категорія / П.Г.Перерва, А.В.Кравчук // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 137-143.

Пілецька С.Т., д.е.н., доцент,
професор кафедри економіки повітряного транспорту

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Кузнецов О.О.

Проект USAID «Економічна підтримка України»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Вивчення досвіду організації інноваційної діяльності на підприємствах України і інших країн виявило існування різних форм взаємозалежності між компаніями. Різні форми інтеграції дозволяють підприємствам, що мають різний рівень інноваційного потенціалу і реалізують різні етапи інноваційного процесу, об'єднуватися в цілях активізації і підвищення ефективності власної інноваційної діяльності.

Для підприємств, що мають низький рівень інноваційного потенціалу інтеграція є одним з найбільш прийнятних варіантів прискорення інноваційного розвитку. Різноманіття існуючих форм взаємодії і взаємозалежності між